Datum
2026-10-27

Dnr
MUCF 1302/26

Remiss av promemorian Ett permanent snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors, MUCF, yttrande utgår från myndighetens uppdrag att verka för att unga ska få goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt att stärka det civila samhällets förutsättningar.

MUCF:s uppdrag omfattar ungdomspolitiken, civilsamhällespolitiken, politiken för nationella minoriteter och trossamfundspolitiken. MUCF uppdrag omfattar ungdomspolitiken, civilsamhällespolitiken, politiken för nationella minoriteter och trossamfundspolitiken. Inom dessa områden ska myndigheten ta fram, samla och sprida kunskap, bidra till samordning av statliga insatser samt vara pådrivande och stödjande gentemot myndigheter, kommuner, regioner, det civila samhällets organisationer och andra relevanta samhällsaktörer.

MUCF tillstyrker förslaget om att införa ett permanent snabbförfarande i brottmål för unga lagöverträdare.

Myndigheten ser positivt på att en skyndsam och rättssäker hantering kan tydliggöra sambandet mellan brott och konsekvens samt möjliggöra tidiga insatser. Snabbare lagföring innebär dock inte i sig att risken för fortsatt kriminalitet minskar. Förfarandet behöver därför förenas med ett tydligt barnrättsperspektiv, samordnade stödinsatser och systematisk uppföljning.

Barnrättsperspektivet och rättssäkerheten

MUCF vill betona att skyndsamhet inte får ske på bekostnad av rättssäkerheten eller den unges möjligheter att tillvarata sina rättigheter.

Barnkonventionens bestämmelser om barnets bästa och barns rättigheter inom rättssystemet ska beaktas. Enligt artikel 40 ska barn som misstänks eller anklagas för brott behandlas på ett sätt som främjar deras återanpassning och möjligheter att ta en konstruktiv roll i samhället.

Hänsyn behöver tas till den unges ålder, mognad och individuella förutsättningar, särskilt vid funktionsnedsättning, psykisk ohälsa eller andra omständigheter som kan påverka möjligheten att förstå och medverka i rättsprocessen.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)
Besöksadress Stockholm: Torkel Knutssonsgatan 39, 118 49 Stockholm | Besöksadress Växjö: Liedbergsgatan 4, 352 30 Växjö
Postadress: Box 206, 351 05 Växjö | tfn 010-160 10 00 | info@mucf.se | www.mucf.se

MUCF anser att barnrättsliga och individuella bedömningar ska vara en integrerad del av snabbförfarandet.

Försöksverksamhetens resultat och behovet av uppföljning

MUCF konstaterar att underlaget för att bedöma försöksverksamhetens resultat är begränsat. Av promemorian framgår bland annat att tillförlitlig statistik saknas över i vilken utsträckning målet om lagföring inom tio veckor har uppnåtts.

Behovet av uppföljning uppmärksammades redan vid remissbehandlingen av SOU 2021:46, då Brottsförebyggande rådet framhöll brister i underlaget för ett permanent införande.

MUCF anser att det permanenta snabbförfarandet bör följas upp avseende såväl handläggningstider och rättssäkerhet som tidiga stödinsatser, återfall i brott och ungas möjligheter till återanpassning. Uppföljningen bör möjliggöra analyser utifrån bland annat ålder, kön och funktionsnedsättning samt beakta ungas egna erfarenheter.

MUCF anser att regeringen bör överväga att ge berörda myndigheter i uppdrag att genomföra en samlad utvärdering inom tre år från ikraftträdandet.

Socialtjänstens roll och behovet av samordnade insatser

Socialtjänsten har en central roll i att identifiera unga med stödbehov och säkerställa tidiga insatser. Ett fungerande snabbförfarande förutsätter därför en väl utvecklad samverkan mellan rättsväsendet och socialtjänsten.

Detta är särskilt viktigt för unga med komplexa stödbehov, där insatser från flera aktörer kan behöva samordnas. MUCF anser att socialtjänstens förutsättningar att medverka och erbjuda tidigt stöd bör beaktas vid genomförandet och ingå i uppföljningen.

Civilsamhällets betydelse för det förebyggande arbetet

Civilsamhället har en viktig roll i det långsiktiga brottsförebyggande arbetet. Genom föreningsverksamhet, meningsfulla fritidsaktiviteter och stödjande sociala sammanhang kan civilsamhället stärka ungas delaktighet och bidra till att förebygga kriminalitet och social utsatthet.

MUCF anser därför att snabbförfarandet bör ses som en del av ett bredare brottsförebyggande arbete där rättsliga åtgärder samordnas med sociala och förebyggande insatser, inklusive civilsamhällets verksamheter.

I detta ärende har generaldirektör Magnus Jägerskog beslutat. Remissamordnare Kenneth Condrup har varit föredragande. Eva Bergdahl, verksjurist, har deltagit i den slutliga behandlingen av ärendet.

Magnus Jägerskog
Generaldirektör

Kenneth Condrup
Remissamordnare